

Congres Kanker & Leven 2021: Nationaal Actieplan Kanker & Leven een jaar verder

De diagnose kanker heeft een enorme impact op het leven. Van belang is daarom om in de spreekkamer niet alleen over de ziekte te praten maar ook over de invloed daarvan op andere aspecten van het leven, zoals werk. Hoe zorgen we er voor dat er aandacht is voor werk vanaf diagnose? En hoe vergroten we de kansen dat mensen werk kunnen krijgen en behouden tijdens en na de behandeling van kanker?

Daarover en over de stand van zaken van de andere actiepunten uit het Nationaal Actieplan Kanker & Leven ging de tweede editie van het online congres Kanker & Leven van de [Taskforce Cancer Survivorship Care](#) op 10 september jl.

Het congres startte met een interview met zangeres Lianne Spaander die op haar zestiende kanker kreeg. Inge Diepman, dagvoorzitter, sprak met haar over de impact die kanker op je heeft als je jong bent. Hoe het is als de keuzes, die je in het leven maakt over bijvoorbeeld studie of baan, wegvallen. Hoe het is om in twee werelden te leven: die van het ziekenhuis en de behandelingen en daarnaast de 'normale' wereld zoals school en vrienden. Die twee werelden mogen meer samenvloeien, gaf Lianne aan. Het stellen van de vraag 'Wat wil jij?' is helpend als je ziek bent. Dan wordt duidelijk wat iemand nodig heeft. Mentale ondersteuning, aandacht voor de invloed van de ziekte op bijvoorbeeld haar studie en het contact met vrienden en familie heeft ze bijvoorbeeld gemist. Met vallen en opstaan heeft ze haar weg gevonden, waarbij muziek een grote rol speelde. Momenteel zet ze zich in om voor anderen een plek te creëren waar je kunt herstellen van kanker. Een plek waar iemand je helpt bij je herstel, want dat kan nog steeds beter.

Prof. dr. Jourik Gietema liet vervolgens, als voorzitter van de Taskforce Cancer Survivorship Care, zien dat er het afgelopen jaar het nodige is gebeurd in het kader van het [Nationaal Actieplan Kanker & Leven](#) (zie kader). Zo zijn er op het gebied van kennis en expertise over (late) gevolgen diverse [e-learnings en masterclasses voor verpleegkundigen](#) ontwikkeld. Op het gebied van betere afstemming van zorg is het [project Netwerkvorming, ook voor de gevolgen van kanker](#) is gestart. In dit project wordt gewerkt aan het professionaliseren van oncologie zorgnetwerken (vooral in de 1^e lijn) en het bevorderen van samenwerking tussen deze netwerken met zorgverleners in ziekenhuizen, medisch-technische oncologienetwerken en huisartsen. Ook op het gebied van werk worden de nodige stappen gemaakt. Inzet hierbij is onder meer de financiering van arbeidsgerelateerde zorg vanuit een bedrijfsartsconsulent oncologie (BACO) of klinisch arbeidsgeneeskundige. Zie voor meer informatie over de stand van zaken van de actiepunten de presentatie en informatie op de [website van Taskforce Cancer Survivorship Care](#).

De vijf onderdelen waar de Taskforce Cancer Survivorship Care zich de komende 3 tot 5 jaar als eerste op richt:

1. Meer kennis en expertise over (late) gevolgen van kanker; hiervoor is onder meer een kennisagenda opgesteld.
2. Betere afstemming van de zorg; waaronder het verbeteren van samenwerkingen en de overdracht tussen ziekenhuis en huisarts.
3. Vast aanspreekpunt voor iedere patiënt.
4. Aandacht voor werk vanaf het moment van diagnose.
5. Financiële drempels wegnemen.

Sophie Bunskoek, verpleegkundig specialist, Cobi Oostveen bedrijfsartsconsulent oncologie (BACO), dr. Rhodé Bijlsma, internist-oncoloog en Jeroen Mol, ervaringsdeskundige bespraken tijdens de paneldiscussie de vraag hoe je samen als zorgverleners en patiënt met elkaar in gesprek gaat over werk na diagnose.

Hoewel je als patiënt vlak na diagnose zoveel andere dingen aan je hoofd hebt, waren de sprekers het er over eens dat het desondanks goed is om werk op dat moment bespreekbaar te maken. De behandeling kan bijvoorbeeld invloed hebben op het werk. Gepleit werd voor een soort routekaart waarin duidelijk wordt wat kun je als patiënt kunt verwachten op het gebied van werk voor, tijdens en na afloop van de behandeling. Ook werd gepleit voor meer en eerder in het traject overleg tussen de zorgverleners in het ziekenhuis en de bedrijfsarts. Bijvoorbeeld door een klinisch arbeidsgeneeskundige

aan te stellen en het bespreken van werk op te nemen in de zorgpaden.

Na een korte pauze gingen vier sprekers in op de laatste stand van zaken vanuit de wetenschap over een aantal onderwerpen. Dr. Daan Brandenburg, onderzoeker en programmaleider Oncologie in de huisartsenpraktijk besprak de samenwerking tussen huisarts en specialist, die de afgelopen jaren is toegenomen. Echter uit studies blijkt dat hierin nog wel winst te behalen is zoals het over en weer vast stellen van de informatie die een medisch specialist en een huisarts van elkaar nodig hebben.

Dr. Aafke Meerveld-Eggink, internist-oncoloog besprak de late (medische) effecten van immunotherapie, dat als behandeling van kanker de laatste jaren steeds meer wordt ingezet. Effecten zoals moeheid, jeuk, schildklier- en darmproblemen kwamen aan de orde. Duidelijk werd dat we, ondanks onderzoek, nog niet weten welke patiënt welke bijwerking krijgt. Dit maakt dat de informatie op voorhand niet volledig kan zijn, wat het proces van gedeelde besluitvorming lastig maakt.

Prof. dr. Marian de van der Schueren ging in op de positieve effecten van voeding en beweging voor, tijdens en na de behandeling van kanker. Ze gaf onder meer aan dat aandacht voor voeding en beweging voorafgaand aan de behandeling voor minder complicaties en een sneller herstel zorgt. Ook tijdens de behandeling en na de behandelingen is winst te behalen. Denk bijvoorbeeld aan verminderde vermoeidheid door beweging. Ze pleitte ervoor om voeding en beweging in alle fase van ziekteproces op te nemen en te integreren in oncologische zorgpaden.

Dr. Saskia Duijts, senior onderzoeker psychosociale oncologie, in op recente wetenschappelijke ontwikkelingen op het gebied van kanker en werk. Ze presenteerde een aantal studies en gaf aan dat het onderzoek naar kanker en werk het laatste decennium een vlucht heeft genomen. De focus van onderzoek ligt momenteel vooral op het vroegtijdig interveniëren in het ziekenhuis en op patiënten met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. Van belang is dat het vele onderzoek vertaald wordt naar de praktijk, zodat patiënten en zorgverleners hier zo goed mogelijk van kunnen profiteren.

Prof. dr. Jourik Gietema sloot de ochtend van het congres af waarna de deelnemers in de middag elkaar konden ontmoeten via een netwerkcarroussel en deel konden nemen aan diverse werksessies.

>> [Bekijk de presentaties van de verschillende sprekers en werksessies](#)